

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
«Про затвердження Порядку розрахунку розміру кошторисної заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва об'єктів»

I. Визначення проблеми

З 1 січня 2012 року по теперішній час рекомендований рівень середньомісячної заробітної плати при визначенні вартості будівництва не змінювався та становить 3400 гривень (листи Мінрегіону від 29.12.2011 № 7/15-18443, від 11.02.2013 № 7/15-1989), що відповідає середньому розряду складності робіт у будівництві 3,8 при виконанні робіт у звичайних умовах.

Зниження рівня кошторисної заробітної плати у вартості будівництва змушує будівельні підприємства виплачувати заробітну плату працівникам за рахунок власних коштів, що є однією з причин їх збитковості. Так, за попередніми статистичними даними, діяльність 33 % великих та середніх будівельних підприємств до оподаткування в 2015 році була збитковою (загальна сума збитків – 6,7 млрд. грн.).

Відповідно до частини другої статті 7 Закону України «Про ціни і ціноутворення» Мінрегіон здійснює формування кошторисної нормативної бази і визначає порядок її застосування у будівництві.

Зазначено зумовило розроблення Мінрегіоном проекту наказу «Про затвердження Порядку розрахунку розміру кошторисної заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва об'єктів» (далі - Порядок) задля необхідності нормативно-правового врегулювання питань, пов'язаних з розрахунком розміру кошторисної заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва об'єктів, а також періодичного перегляду зазначеного показника для врахування росту мінімальної заробітної плати і змін в законодавстві про працю.

Основні групи (підгрупи), на які проблеми справляють вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	так	—
Держава	так	—
Суб'єкти господарювання,	так	—
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	так	—

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта, є важливою і не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки пов'язана з використанням державних коштів.

II. Цілі державного регулювання

Прийняття проекту наказу Мінрегіону «Про затвердження Порядку розрахунку розміру кошторисної заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва об'єктів» забезпечить встановлення єдиного механізму розрахунку розміру кошторисної заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва (нового будівництва,

реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення), що здійснюється за рахунок бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії (далі - державні кошти).

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Прийняття проекту акта	<p>Запровадження прозорого механізму розрахунку розміру кошторисної заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва;</p> <p>Забезпечення максимально точного відображення у вартості будівництва вартості трудових ресурсів з врахуванням мінімального рівня заробітної плати та соціальних гарантій, передбачених законодавством;</p> <p>Підвищення ефективності використання державних коштів, що спрямовуються на будівництво об'єктів;</p> <p>Детінізація доходів працівників будівельної галузі;</p> <p>Регулювання не створює додаткове навантаження на суб'єктів господарювання, а навпаки, врегульовує спірні питання, що виникають в процесі розроблення кошторисної частини проектної документації, проведення її експертизи, узгодження договірної ціни на будівництво об'єктів</p>
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	<p>Відсутність чіткого механізму розрахунку та перегляду Мінрегіоном рекомендованого рівня заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва;</p> <p>Ризик закладення у договірну ціну на будівництво об'єктів недостатнього обсягу коштів для забезпечення виплати заробітної плати працівникам будівельних організацій з дотриманням встановлених законодавством соціальних гарантій</p>
Відсутність регулювання	<p>Відсутність єдиного механізму розрахунку розміру заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва;</p> <p>Поява ризиків вчинення корупційних правопорушень розпорядниками коштів при визначенні вартості будівництва, яке здійснюється за державні кошти</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Прийняття проекту акта	<p>1. Встановлення єдиного механізму розрахунку розміру кошторисної заробітної плати, який враховується при визначенні вартості будівництва.</p> <p>2. Детінізація доходів працівників будівельної галузі, і, як наслідок, зростання обсягів надходжень податків і зборів, які нараховуються на заробітну плату.</p> <p>3. Запобігання проявам корупції при здійсненні будівництва об'єктів за рахунок державних коштів</p>	<p>Відсутні, оскільки реалізація положень акта не призведе до росту заробітної плати, а лише забезпечить максимально точне відображення у вартості будівництва соціальних гарантій, встановлених законодавством на відповідний період</p>

Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Відсутність чіткого, зрозумілого механізму визначення розміру кошторисної заробітної плати при обчисленні вартості будівництва
Відсутність регулювання	Відсутні	Ймовірність зловживань посадовими особами при визначенні вартості будівництва, яке фінансується за державні кошти, що призведе до збільшення витрат державних коштів

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Прийняття проекту акта	Запобігання недоотриманню працівниками галузі заробітної плати з урахуванням встановлених законодавством соціальних гарантій	Відсутні
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Зниження розміру заробітної плати працівникам будівельних підприємств через закладання в договірну ціну на будівництво коштів на трудові ресурси в недостатньому розмірі
Відсутність регулювання	Відсутні	Ймовірність зниження розміру заробітної плати працівникам будівельних підприємств через закладання в договірну ціну на будівництво коштів на трудові ресурси в недостатньому розмірі

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі		Разом
			всього	з них мікропідприємства	
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	5	805	28444	24468	29254
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,01	2,8	97,2	83,9	100

Примітка: Використовуються статистичні дані Держстату веб-сайт [www.ukrstat.gov.ua/статистична інформація/економічна діяльність/ діяльність підприємств](http://www.ukrstat.gov.ua/статистична_інформація/економічна_діяльність/).

Для оцінки впливу дії акта на суб'єктів господарювання відповідно до положень Порядку виконано розрахунок рівня кошторисної заробітної плати, який можливо враховувати при визначенні вартості будівництва у 2016 році. Цей показник склав 5100 гривень для звичайних умов будівництва при складності робіт 3,8.

**Розрахунок витрат суб'єктів господарювання,
пов'язаних з неврегульованістю питання**

Показник	
Кількість штатних працівників у будівництві в березні 2016 року (за даними Держстату), тис. осіб	171,9
Середня заробітна плата штатних працівників у будівництві в березні 2016 року (за даними Держстату), грн.	4348
Фонд оплати праці, нарахований у будівництві в березні 2016 року, (171,9 * 4348 / 1 000 000) млн. грн.	747,4
Обсяг коштів, що враховуватиметься у вартості будівництва при визначенні кошторисної заробітної плати, виходячи з рекомендованого рівня кошторисної заробітної плати 3400 грн., млн. грн.	584,5
Обсяг коштів, що враховуватиметься у вартості будівництва при визначенні кошторисної заробітної плати, виходячи з рекомендованого рівня кошторисної заробітної плати 5100 грн., млн. грн.	876,7
Недоотримання працівниками заробітної плати внаслідок закладання у вартість будівництва недостатнього розміру коштів на оплату праці без урахування росту соціальних стандартів $((876,7 - 747,4) : 171,9 * 1000)$, грн./люд.	752

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Прийняття проекту акта	Забезпечення зростання доходів будівельних підприємств на 129,3 млн. грн. протягом одного місяця 2016 року	Відсутні
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Отримання збитків в сумі 162,9 млн. грн. за один місяць 2016 року
Відсутність регулювання	Відсутні	Можливі витрати, пов'язані з необхідністю перегляду умов договорів підряду

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Прийняття проекту акта	Відсутні
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Зростання збитковості будівельних підприємств у 2016 році на 2 млрд. грн.
Відсутність регулювання	Неврегульованість питання; Поява корупційних ризиків

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала

Прийняття проекту акта	4	У разі прийняття акта задекларовані цілі забезпечать повною мірою досягнення поставленої мети	
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	2	Відсутність механізму розрахунку та періодичного перегляду розміру заробітної плати при обчисленні вартості будівництва буде призводити до зниження кошторисної заробітної плати у вартості будівництва, і, як наслідок, зменшувати прибутковість будівельної діяльності	
Відсутність регулювання	1	Неврегульованість питання визначення рівня заробітної плати працівників при визначенні вартості будівництва	
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Прийняття проекту акта	У разі прийняття проекту акта буде на державному рівні врегульовано питання визначення розміру кошторисної заробітної плати при обчисленні вартості будівництва, що сприятиме подоланню збитковості діяльності будівельних підприємств та забезпеченню виплати заробітної плати працівникам галузі з дотриманням передбачених законодавством соціальних гарантій	Реалізація положень акта не призведе до зростання заробітної плати, а лише забезпечить максимально точне відображення у вартості будівництва її реального рівня з врахуванням всіх соціальних гарантій, встановлених законодавством на відповідний період	У разі прийняття акта задекларовані цілі будуть досягнуті повною мірою. Проблема неврегульованості в законодавстві порушеного питання вирішується
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, вигоди для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні	Зростання рівня збитковості будівельної діяльності, виплата «тіньової» заробітної плати, зниження рівня доходів та соціального захисту працівників	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації проблема зниження рівня кошторисної заробітної плати у вартості будівництва продовжуватиме існувати
Відсутність регулювання	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, вигоди для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні	Неврегульованість питання і зволікання розпорядниками коштів визначення рівня кошторисної заробітної плати призводитиме до збитковості будівельної діяльності	Відсутність чіткого механізму розрахунку рівня кошторисної заробітної плати при визначенні вартості будівництва

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Прийняття проекту акта	Прийняття акта забезпечить повною мірою досягнення задекларованих цілей	Зовнішні чинники відсутні
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Досягнення цілей не забезпечується	Зовнішні чинники відсутні
Відсутність регулювання	Досягнення цілей не забезпечується	Зовнішні чинники відсутні

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Порядком буде встановлено механізм розрахунку та періодичного перегляду Мінрегіоном розміру кошторисної заробітної плати, який буде враховуватись при визначенні вартості будівництва об'єктів за державні кошти.

Також передбачено можливість прийняття органами місцевого самоврядування рішень щодо розміру зазначеного показника у разі здійснення будівництва за кошти місцевих бюджетів.

Дія рішень, що прийматимуться відповідно до Порядку, поширюватиметься на розпорядників бюджетних коштів, замовників будівництва, підрядні організації та їх працівників. У разі здійснення будівництва за державні кошти такі рішення є обов'язковими для виконання, у разі фінансування будівництва з інших джерел – носять рекомендаційний характер.

Прийняття проекту наказу Мінрегіону відповідає реалізації державної політики у сфері будівництва, містобудування та архітектури і загальним принципам державної регуляторної політики.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Суб'єкти господарювання, органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи не понесуть додаткових витрат у зв'язку з прийняттям регуляторного акта.

Виконання вимог регуляторного акта усіма суб'єктами оцінюється вище середнього.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений термін, оскільки він регулює відносини, які мають перманентний характер.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – не прогнозується;

дія акта поширюватиметься на близько 30 тис. суб'єктів господарювання з чисельністю найманих працівників 288 тис. осіб (при цьому, у разі здійснення будівництва за державні кошти положення акта є обов'язковими для виконання, у разі фінансування будівництва з інших джерел – носять рекомендаційний характер);

фінансові витрати суб'єктів господарювання та фізичних осіб, пов'язані з виконанням вимог акта, відсутні; витрати часу на укладення (внесення змін) договорів підряду зменшаться завдяки запровадженню більш точного та зрозумілого механізму врахування у вартості будівництва розміру кошторисної заробітної плати;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та фізичних осіб з основних положень акта – високий.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відносно цього регуляторного акта повинно послідовно здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності. Зокрема:

базове відстеження результативності регуляторного акта буде проведено після набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта;

повторне відстеження результативності – через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом;

періодичне відстеження результативності – один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься статистичним методом.

**Перший заступник Міністра
регіонального розвитку,
будівництва та житлово-
комунального господарства України**

В.А. Негода

_____ 2016 р.